

ĐỀ ÔN THI TRIẾT HỌC TỔNG QUÁT

(Chuẩn bị cho kì thi tuyển sinh vào Ban Thần học
- Học viện Thần học Đa Minh)

I. Các triết gia trước Socrate

Đề 1 + Trình bày những tư tưởng căn bản của hai triết gia lớn trước Socrate : **Héraclite** và **Parménide**.

Đề 2 + Khi giải thích về vũ trụ vạn vật, liệu các triết gia trước Socrate đã thoát ra khỏi nỗi trạng thần thoại chưa ? Nếu chưa thoát ra được, hãy tìm lý do giải thích tại sao.

Đề 3 + Trình bày những tư tưởng chính yếu của các triết gia thuộc trường phái Ngụy Biện : Protagoras và Gorgias.

II. Các triết gia sau Socrate

Đề 1 + Tư tưởng của triết gia Platon nhằm hòa giải tư tưởng của hai triết gia nào đi trước, lý do tại sao ?

Đề 2 + Trình bày những tư tưởng căn bản của triết gia **Platon** liên quan đến :

a. vũ trụ vạn vật.

b. tri thức luận [nghĩa là vấn đề nhận thức luận hay nói cách khác là học thuyết Hồi tưởng – Hồi niệm].

Đề 3 + Hãy giải thích lý do tại sao người ta gọi tư tưởng và cách minh giải của Platon về vũ trụ vạn vật là tư tưởng nhị nguyên ?

Đề 4 + Trình bày những tư tưởng căn bản của triết gia **Aristote** liên quan đến :

a. vũ trụ vạn vật.

b. tri thức luận.

Đề 5 + Hãy trình bày sự khác biệt trong quan niệm, trong cách giải thích về vũ trụ vạn vật và trong vấn đề tri thức luận [nhận thức luận] giữa hai triết gia Platon và Aristote.

Đề 6 + Nêu ra những chủ trương chính yếu trong cách quan niệm cũng như cách giải thích về vũ trụ vạn vật và về vấn đề nhận thức chân lý thực tại của các triết gia thuộc trường phái Hoài nghi Cổ đại.

III. Giai đoạn trước Trung cổ, Trung cổ và Kinh viện

Đề 1 + Trình bày những nội dung chính yếu trong tư tưởng của thánh **Augustinô** liên quan đến :

- giải thích về con người

- giải thích về vấn đề nhận thức luận.

Đề 2 + Trong cách quan niệm cũng như cách giải thích của thánh Augustinô về con người và về vấn đề nhận thức luận, ngoài ảnh hưởng của học thuyết Ki-tô giáo, thánh Augustinô chịu ảnh hưởng đặc biệt tư tưởng của các triết gia nào, tại sao ?

Đề 3 + Trình bày quan niệm và cách giải thích của thánh Augustinô về vấn đề sự dữ.

Đề 4 + Trình bày quan niệm và cách chứng minh về sự hiện hữu của Thiên Chúa theo tư tưởng của thánh **Anselme** [Anselmô].

Đề 5 : Thánh Tô-ma :

+ Hãy nêu ra những điểm căn bản của nền triết học hữu thể [nghĩa là cách hiểu của thánh Tô-ma về các thực tại đang hiện hữu trong vũ trụ tạo thành này] theo tư tưởng của thánh Tô-ma.

+ Hãy trình bày những điểm nền tảng trong quan niệm cũng như giải thích của thánh Tô-ma về con người và về nhận thức thực tại.

+ Theo thánh Tô-ma, chân lý nhận thức là sự tương hợp giữa những điều gì ? Trong việc nhận thức, lý trí của chủ thể nhận thức hay hữu thể [thực tại] được nhận thức đóng vai trò trung tâm, hãy trình bày những lý do như thế nào và tại sao ?

Đề 6 + Hãy trình bày những lý do tại sao triết học của thánh Tô-ma được gọi là triết học duy thực [ôn hòa], và tại sao khi giải thích các vấn đề liên quan đến hữu thể và nhận thức, thánh Tô-ma đã chọn hệ thống tư tưởng của Aristote thay vì của Platon ?

Đề 7 + Trình bày những điểm khác biệt trong quan niệm cũng như cách giải thích về con người [nhân học] và về vấn đề nhận thức của con người về chân lý các thực tại giữa thánh Augustinô và thánh Tô-ma, giải thích lý do tại sao ?

Đề 8 + Trình bày tư tưởng chính yếu của **William Ockham**, đặc biệt là học thuyết Duy danh của ông, hãy trình bày lý do tại sao ?

IV. Giai đoạn Cận đại và Hiện đại

Đề 1 + Hãy trình bày những nội dung chính yếu trong tư tưởng của **Descartes** liên quan đến :

- a. giải thích về con người
- b. giải thích về vấn đề nhận thức luận

Đề 2 + Phương pháp hoài nghi của Descartes nhằm tìm ra cái gì, giải thích lý do tại sao ?

Đề 3 + Descartes đã dựa trên những lý chứng nào để chứng minh sự hiện hữu của Thiên Chúa, giải thích lý do tại sao ?

Đề 4 + Trình bày những nội dung căn bản trong tư tưởng của **Blaise Pascal**.

Đề 5 + Trình bày những tư tưởng chính yếu của các triết gia thuộc **Chủ nghĩa Duy lý** [Baruch De Spinoza, Nicolas De Malébranche, Leibniz].

Đề 6 + Trình bày những nội dung tư tưởng căn bản của **Thế kỷ Ánh Sáng** [hay Phong trào Ánh Sáng : thế kỷ XVIII]

Đề 7 + Trình bày những nội dung căn bản của các triết gia thuộc **Chủ nghĩa Duy nghiệm**, đặc biệt là tư tưởng của David **Hume**.

Đề 8 + Hãy trình bày tư tưởng của Emmanuel **Kant** về vấn đề nhận thức luận. Trong vấn đề nhận thức, E. Kant phân chia thực tại [hữu thể] được nhận thức như thế nào ?

+ Cuộc cách mạng Copernic của E. Kant trong vấn đề nhận thức luận là gì, các phạm trù tiên thiên của lý trí đóng vai trò gì và kinh nghiệm giác quan đóng vai trò như thế nào ? E. Kant chịu ảnh hưởng tư tưởng từ các triết gia nào trước ông, giải thích lý do tại sao ?

Đề 9 + Trình bày những giống nhau và khác nhau trong tri thức luận của thánh Tô-ma và E. Kant.

Đề 10 + Hãy trình bày những tư tưởng căn bản của Edmund Husserl.

V. Giai đoạn Triết học Hiện Sinh

Đề 1 + Trình bày những tư tưởng chủ đạo của Triết học Hiện Sinh.

Đề 2 + Đây là những điểm khác biệt giữa triết học Hiện Sinh và triết học thời Thượng Cổ và Trung Cổ ?
Triết học Hiện Sinh nhắm đến điều gì, giải thích lý do tại sao ?

Đề 3 + Trình bày nội dung tư tưởng căn bản của các triết gia Hiện Sinh hữu thần [S. Kierkegaard, G. Marcel, K. Jaspers] và các triết gia Hiện Sinh vô thần [F. Nietzsche, J.-P. Sartre].

VI. Một số câu hỏi căn bản liên quan đến Siêu hình học

Đề 1 + Theo tư tưởng của Aristote và của thánh Tô-ma, Siêu hình học là gì và đối tượng tổng quát của Siêu hình học là gì ? Đối tượng đầu tiên của lý trí con người là gì ?

Đề 2 + Siêu hình học liên quan như thế nào đối với đức tin và thần học ?

Đề 3 + Trình bày vai trò và tầm quan trọng của nhận thức cảm giác của các giác quan trong tiến trình nhận thức của con người trong tư tưởng của Aristote và của thánh Tô-ma.

Đề 4 + Trình bày tổng quát về những khái niệm căn bản như : hữu thể, yếu tính và hiện hữu trong tư tưởng của Aristote và của thánh Tô-ma.

Đề 5 + Trình bày nội dung căn bản của Nguyên lý Bất mâu thuẫn theo Aristote.

Đề 6 + Trình bày nội dung chính yếu của khái niệm bản thể và các phụ thể, hay nói cách khác, bản thể và phụ thể muốn diễn tả điều gì ?

Đề 7 + Trình bày mối tương quan giữa bản thể và các phụ thể trong một hữu thể hiện hữu thực sự.

Đề 8 + Trình bày sự khác nhau giữa hữu thể thực hữu và hữu thể thuộc trí.

Đề 9 + Trình bày những nội dung căn bản của các khái niệm : hiện thể [hiện thể] và tiềm thể [tiềm năng] của hữu thể.

Đề 10 + Hãy nêu ra những loại hiện thể và tiềm thể, đồng thời trình bày tổng quát mối tương quan giữa hiện thể và tiềm thể.

Đề 11 + Trình bày những điểm giống nhau và khác nhau trong việc chứng minh sự hiện hữu của Nguyên Nhân Đệ Nhất [Động Cơ Đệ Nhất hay Thiên Chúa theo kiểu gọi của Ki-tô giáo] giữa Aristote và của thánh Tô-ma.